

Teresa Słaby

Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie
e-mail: tsl@pnet.pl

REKOMENDACJA KSIĄŻKI TOMASZA OLEJNICZAKA PT. *KONSUMENCI SENIORZY WOBEC INNOWACJI PRODUKTOWYCH*

DOI: 10.15611/nit.2018.4.05

Recenzowana publikacja jest podsumowaniem wieloletnich badań autora, który jako pierwszy w Polsce zbadał, stosując wielowymiarową analizę statystyczną, postawy konsumpcyjne osób starszych wobec innowacji produktowej. Główny cel książki należy uznać za pionierski, a jego realizację, polegającą na rozpoznaniu empirycznym – za trudną ze względu na silnie zróżnicowaną populację seniorów. Ta grupa ludności jako obiekt zainteresowania stanowi wyzwanie dla kilku dziedzin nauki. Cel pracy odnosi się do badań nad konsumentem, nad uwarunkowaniami jego zachowań rynkowych i znaczeniem problematyki konsumenckiej w strategiach marketingowych przedsiębiorstw.

Książka ma istotny walor poznawczy w odniesieniu do zaspokojenia potrzeb coraz liczniejszej grupy ludności w Polsce, którą stanowią osoby w wieku 60+. Ma także wymiar aplikacyjny, bowiem prezentuje determinanty zachowań konsumpcyjnych seniorów na rynku wybranych produktów najszybciej rotujących, określanych jako FCMG (*Fast Moving Consumer Goods*). Opisane w niej czynniki mogą być ważne podczas konstruowania przez polskie przedsiębiorstwa nowej oferty rynkowej.

Cel główny niniejszej publikacji stanowi poszukiwanie determinant zachowań konsumpcyjnych seniorów. Badania, które rozpoczęła w 2002 roku prof. A. Kusińska, nie były kontynuowane w szerokim zakresie. W okresie 2010-2012 wobec narastającego procesu starzenia się ludności Polski prof. M. Bombol i T. Słaby podjęły badania, mając świadomość konieczności szybkiego rozpoznania rynku dóbr i usług skierowanych do seniorów. W następnych latach badacze tego zjawiska musieli działać, nadal mając do dyspozycji niewielkie zaplecze finansowe, dlatego ograniczyli liczebność

prób i do badań wybierali określoną lokalizację czy grupę społeczną. Badania rdzennej ludności wiejskiej, prowadzone przez czteroosobowy zespół SGH (2016 r.), są przykładem docierania do kolejnej białej plamy w badaniach poziomu życia polskich seniorów. Literatura przedmiotu w Polsce, dotycząca warunków życia i potrzeb seniorów, daje przedsiębiorstwom szansę na podejmowanie różnych działań.

W rozdziale pierwszym rekomendowanej książki na podstawie źródeł wtórnych dokonano rzetelnego przeglądu podstawowych definicji. Autor dokonał ich syntezy i omówił różne wymiary odnoszące się do tego etapu w życiu człowieka – etapu trudnego ze względu na uwarunkowania biologiczne, psychologiczne i społeczne, wpływające na zachowania rynkowe seniorów. Przedstawione w nim treści stanowią cenne wskazówki dla producentów dóbr i usług.

W rozdziale drugim zidentyfikowano cel poznawczy pracy, czyli omówienie innowacyjności produktu, ze szczególnym podkreśleniem istotnej roli innowacji wprowadzanych w procesie zarządzania w odniesieniu do trudnej grupy odbiorców, jaką stanowią seniorzy. W kontekście cech tej grupy konsumentów liczba determinant różnicujących ich decyzje zakupowe jest bowiem silnie zróżnicowana, zaś samych decyzji nie można opierać na pojęciu przeciętnego seniora.

Rozdziały trzeci i czwarty poświęcono prezentacji metodyki badań empirycznych oraz jej wyników uzyskanych dzięki zaangażowaniu solidnego warsztatu analizy statystycznej, którym autor recenzowanej książki posługuje się niewątpliwie sprawnie. Wykazał on, że liczba i silne zróżnicowanie niedokonywania zakupów innowacyjnych produktów przez seniorów wywołują konieczność dalszych pogłębionych badań empirycznych. Podkreślił przy tym, że w dużym stopniu brak zainteresowania przedstawicieli tej grupy omawianą grupą produktów wynika z zachowawczych postaw seniorów, przywiązanych do tradycji.

Opracowany model zachowań polskich seniorów wobec nowych produktów FMCG zaprezentowano w rozdziale piątym recenzowanej publikacji.

Szczególnie użyteczna dla praktyki gospodarczej jest segmentacja konsumentów seniorów, uwzględniająca innowacje produktów na rynku FMCG. Wnioski z niej płynące nie są zbyt optymistyczne, ponieważ dowodzą, że zainteresowanie seniorów nowymi produktami nie jest zbyt wielkie. To oznacza, że konieczne są dalsze badania, przede wszystkim identyfikujące determinanty zachowań seniorów w różnych grupach wiekowych, głównie w podziale na seniorów młodszych i starszych, wobec innowacji produktowych.

Analizując omawiane kwestie, należy także uwzględnić fakt, że rośnie liczba seniorów singli, co wywołuje określone zmiany w ich zachowaniach na rynku. Autor recenzowanej książki wskazuje te demograficzne i ekonomiczne zmiany w obszernym zakończeniu opracowania.

Publikacja *Konsumenci seniorzy wobec innowacji produktowych* poszerza wiedzę o zachowaniach polskich seniorów nie tylko na rynku FMCG. Producenci dóbr i usług muszą tę wiedzę zdobywać, bowiem segment konsumentów w wieku 60+ będzie wkrótce dominował na rynku. W związku z tym lekturę tej książki rekomenduję jako obowiązkową.

Recenzenci współpracujący z czasopiśmem w 2018 roku

Daniel Álvarez
Grażyna Bortnowska
Ewa Czarniecka-Skubina
Jolanta Czarnocińska
Zbigniew Duda
Joanna M. Dziadkowiec
Krzysztof Firlej
Ewa M. Flaczyk
Pasquale Giungato
Małgorzata Gniewosz
Marzena Jeżewska-Zychowicz
Joanna Kawa-Rygielska
Małgorzata K. Kowalska
Grażyna Krasnowska
Wanda Kudelka
Lech Krzysztof
Bogusława Łapczyńska-Kordon
Monika Michalczuk
Katarzyna M. Mikołajczyk-Bator
Dariusz Piotrowski
Ryszard Polechoński
Stanisław Poppek
Waldemar Rymowicz
Barbara Sawicka
Katarzyna Szczepańska
Maria Śmiechowska
Joanna Wyka

Autorzy współpracujący z czasopismem w 2018 roku

- Grażyna Bortnowska: Characteristics of aroma compounds and selected factors shaping their stability in food with reduced fat content (3)
- Grażyna Bortnowska: Ocena składu recepturowego dań obiadowych *ready to eat* poddanych pasteryzacji (2)
- Tadeusz Borys: Rekomendacja książki pt. *Systemy zarządzania w znormalizowanym świecie* pod redakcją naukową Jerzego Łańcuckiego (3)
- Aleksandra Chuda, Krzysztof Ziemiński: Wpływ wysokich stężeń azotu na biologiczne oczyszczanie ścieków cukrowych (1)
- Ewa Czarniecka-Skubina, Artur Głuchowski: Turystyka gastronomiczna – fakty i mity (1)
- Zenon Foltynowicz, zob. Tomasz Lesiów, Zenon Foltynowicz
- Karolina Gadzała, Agata Wypchły, Tomasz Lesiów: Wykorzystanie metody projektu w doskonaleniu jakości produktów żywnościowych (4)
- Aleksandra Garaszczuk, zob. Agnieszka Orkus, Aleksandra Garaszczuk
- Artur Głuchowski, zob. Ewa Czarniecka-Skubina, Artur Głuchowski
- Magdalena Gniedziejko, Tomasz Lesiów: Zachowania konsumenckie związane z wyborem mlecznych produktów *light* i ich uwarunkowania (4)
- Zuzanna Goluch, Piotr Nabiałek: Znaczenie płynów w diecie turysty (2)
- Marcin Ignaczak, zob. Dariusz Piotrowski, Marcin Ignaczak
- Monika Janowicz: Rekomendacja książki pt. *Inżynieria procesowa i aparatura przemysłu spożywczego* pod redakcją naukową Piotra P. Lewickiego (2)
- Malgorzata A. Jarossová, Ľubica Knošková: Pro-ecological activities of Slovak hotels in the opinion of their employees and consumers (3)
- Ľubica Knošková, zob. Malgorzata A. Jarossová, Ľubica Knošková
- Tomasz Lesiów, Zenon Foltynowicz: Opakowania funkcjonalne w żywności (1)
- Tomasz Lesiów, zob. Karolina Gadzała, Agata Wypchły, Tomasz Lesiów
- Tomasz Lesiów, zob. Kornelia Muss, Tomasz Lesiów
- Tomasz Lesiów, zob. Magdalena Gniedziejko, Tomasz Lesiów
- Kornelia Muss, Tomasz Lesiów: System szybkiego informowania o niebezpiecznych produktach nieżywnościowych – RAPEX (3)
- Kornelia Muss, Tomasz Lesiów: System wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zanieczyszczeniami żywności: biologicznymi, organicznymi i/lub nieorganicznymi związkami chemicznymi oraz przeciwdziałanie fałszowaniu żywności (2)
- Piotr Nabiałek, zob. Zuzanna Goluch, Piotr Nabiałek
- Agnieszka Orkus, Aleksandra Garaszczuk: Gluten w żywności – korzyści i zagrożenia (4)
- Agnieszka Orkus, zob. Paulina Suchodolska, Agnieszka Orkus
- Dariusz Piotrowski, Ignaczak Marcin: Influence of pressure in vacuum drying chamber on shrinkage of defrosted strawberries (3)
- Mirosława Pluta-Olearnik: Recenzja książki pt. *Komunikacja międzykulturowa w biznesie* autorstwa Grażyny Rosy, Izabeli Ostrowskiej, Kamili Słupińskiej, Leszka Gracza (1)

Tuğçe Sevil Yaman: Effects of the 4th industrial revolution on civil engineering with special emphasis on structural engineering – the case of Germany (2)

Teresa Słaby: Rekomendacja książki Tomasza Olejniczka pt. *Konsumenci seniorzy wobec innowacji produktowych* (4)

Paulina Suchodolska, Agnieszka Orkusz: Otyłość – przyczyny, rodzaje, leczenie, skutki (4)

Maria Śmiechowska: Czynniki wpływające na atrakcyjność kwiatów jadalnych (1)

Agata Wypchły, zob. Karolina Gadzała, Agata Wypchły, Tomasz Lesiów

Krzysztof Ziemiński, zob. Aleksandra Chuda, Krzysztof Ziemiński